

REDACȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 6
an fl. 5; pe 12 an
fl. 250; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
un fl. 2, --

Pentru România și țările limitate:
pe an 40 franci.

Manevrele se fac pe poștă.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:
ac și știrile: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a să plăti
înainte.

Scrisori nerăncate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Măcelul dela Dol.

(§) Nu întrebăm dacă mai există în statul maghiar dreptate și pentru naționalități! Știe lumea întreaga că față de noi guvernul numai cabă ear' nu aplică legile.

Întrebăm însă, până unde vor să împingă eei dela cărmă nerușinarea și mișelia. Pentru că cele întâmplate la Dol, sunt revoltătoare infamii. La simpla poruncă a unui proprietar maghiar, dușman al satenilor, om care s'a îmbogățit din sudoarea „Valahilor“, gendarmii au tras și au nimicit zece Români, păruți de familie și făcați voinici.

Selbăticeii gendarmilor se adauga numai înverșunarea presei.

„Országos Hírlap“ (dela 12 Iunie) scrie, că de mult Români din Dol erau „magyarellenes“, va să zică nu iubeau pe Unguri.

Dar' cum era să-i iubească, când în sat aveau un singur Ungur, pe Bereczky, notar, pe care chiar șefii lui maghiari au trebuit să-l dea afară din slujbă pentru faradelegile ce se-virșea... „Mai târziu însă — serie numitul ziar guvernamental — autoritatea l'au rehabilitat“ și fiindcă Români nu l'au mai ales notar, solgăbirul l'a pus el primar peste nefericita comună... „Zece ani a fost primar al satului — serie mai departe foaia guvernamentală — în care interval și-a mărit moșia cu 300 jugere“.

Cătră acest merit se mai adaugă că „și-a dat toate silințele să introducă și în administrația comunală limba maghiară“.

Iși poate acum închipui ori-și-cine ce fel de om este acest proprietar și de ce gendarmii s'au supus poruncii lui și au omorât Români cum omori pe reufacătorii cari dau năvală peste oamenii cinstiți, cu toate că Români n'au încercat să siluească pe nimeni, ei conform hotărîrii luată de obștea și antistia satului, era vorba să trimită vitele și pe imășurile proprietarului ungur, care de doi ani de-arëndul și-a ținut și el vitele pe imășul comunei.

D'aci tulburarea în urma impotrivirii proprietarului — tulburare pe care foile maghiare o numesc „revoluție valachă“, ba „Országos Híradó“ o numește „răsboiul dela Dol“.

Noi o numim măcel și-l vom cresta pe răvaș alătura de măcelul dela Mehadica.

Că în ce ton mizerabil scriu zărele maghiare despre acest măcel, cu câtă plăcere înregistrează omorul atâtor „Valachi“, se poate judeca și din faptul, că susamintita foaie guvernamentală scrie: „Puțin a lipsit ca gendarmii să impuște și pe popa, tipul cel mai urgisit al satului mic locuit de Valahii cu sufletul negru“.

Ear' noi ce facem în fața acestor mișelii?

Prea măriții nostri așa ziși șefi „autorități“ în loc de a provoca protestele obștei române și prin întruniri

a denunța lumea culte aceste barbarii de cari numai în fundul Asiei se mai pot întâmpla, au lasat conducerea „organului autorizat“ pe mâinile unui nevêrstnic carui îi „complace“ — o vorbă a sa — a se ocupa de „trădarile“ ministrilor din România ear' nu să-și vadă de miseriile d'acasă.

Eată deci, că pe lângă un guvern fără suflet și pe lângă agenții sângeroși ai acestuia, poporul român mai are nenorocirea și de „stegari“ — așa se numesc eei dela organul „autorizat“ — cari în loc de a face posibilă ralierea între toți Români, ziinic preocupă spiritele cu chestii în cari îi osândesc chiar și eei mai de aproape ai lor.

Natural, că câtă vreme ține această anarhie în sinul partidului, dușmanii naturali ai noștri o să ne sugrume cu atât mai mare succes.

CELE 10 STATUI, făcute Ungurilor de către M. Sa, „Pesti Hírlap“ se plânge, că prea vor fi mici, atât de mici, încât s'ar pute așeza 4 din ele pe o singură mică piată din Budapesta.

„Nemzet“ se mângâie însă zicând, că acum și așa „cu înșit din modă“ statuete mari.

Mici ori mari, e vorba, că și aceste podobe istorice casa domnitoare a trebuit să le hărăzească. Din propria lor putere, Ungurii n'au putut să facă nimic. Ei cheltăiesc banii pe poduri de fer, făcute din... lemn și pe teatre, unde fiecare aristocrat și funcționar de prin minister își are... favorita sa.

Mici ori mari, statuete vor fi daruri! Ungurii să nu se plângă deci, căci nemulțumitorului i-se ia darul!

QUOTA. Presa maghiară este amărită rău. Din Viena vine adecă știria, că comisia austriacă pentru stabilirea cotei nu vrea să lase mai jos de cât 39.1, ceea-ce însemnează urcarea pe an cu câteva sute de milioane... De, nici cele 10 statui nu s'au daruit iac' așa!

AIT MĂCEL.

Geandarmii maghiari își fac de cap. Duminecă carăși au sevirșit un măcel, de astă-data între Unguri, la Bal-maz-Ujváros.

S'aci tot un proprietar este la mijloc, care în loc de a plăti salariile lucrătorilor Sâmbătă seara, le plătea Dumineca. Așa lucrătorii s'au adunat Duminecă dimineța și trecând p'acolo geandarmii, aceștia au îmbrâncit pe mai mulți lucrători. D'aci ceartă, în urmă învălmășeală care s'a terminat cu împușcături: geandarmii au tras în multime, împușcând patru oameni, dintre cari Toth Gábor a fost lovit drept în inimă.

Eri a mers la fața locului o anchetă, presedată de vicșpanul din Dobrișin, Bánó Gyula.

Nouă pățanie a „n-szöveség“-iștilor.

Știm ce rușine au pățit „N.-szöveség“-iștii lui Heczeg când cu misiunile lor „apostolice“ la Brad și giur, ear' apoi la Sebeșul-săses. Colo. Heczeg-ul a fost așa de disgustat de priveliștea ce o oferău arangiatorii jidani și prusiaci ai tîmbăului, în cât dase expresiune în termeni foarte dras-teci măhurii sale; aci — Pázmándy, pre-fectând durere de cap și de stomac, sedea tot timpul tăcut ca pește și posomorit ca unel ce și-a perdut boii.

Și totuși foile jidano-maghiare scriau gră-zăvenii despre „insufletirea fără seamăn“, despre „arcuri de triumf“, „pădure de ste-guri“, de „bubuitul treasurilor“, în gloria „apostolilor culturai maghiare“.

Toate acestea le amintește acum foaia ofi-cioasă de aici, „A. Köz.“, în nrul dela 10 Iunie, drept oare-care consolare la durerea ei de cele-ce s'au petrecut și cum s'au petrecut la 9 c. în Makó, ceatrul comi-tatului Cenad, unde se strinseră „apos-tolii“ de carnaval ai „N.-szöveség“ ului pentru a deschide o filială „apostolică“.

Se vede treaba, că acolo le-a mers rău de tot, căci eacă ce scrie „Aradi Közlöny“ în prefața la raportul sea despre decurgerea tîmbăului:

... Eri au fost la Makó, unul din cele mai întinse și mai bogate orașe ale Alföldului, unde fiecare om vorbește și simte ungurește. În mijlocul lipsei cumplite de in-sufletire și al celui mai mare indiferentism au fost silii să înființeze — cu chin cu vai — „Nemzeti szöveség“-ul din Makó. Pe străzi nicăiri steg, nicăiri nici cel mai mic semn al vre-unui bucurii. Civii în dolmăny-uri vinete stăteau în giurul puțului artezian de pe piată, uitându-se cu ochi holbați la străzii cei mulți, dintre care pe unii mai că li priveau drept executori.“

Din raportul însuși e de înregistrat, că „înființarea „N.-szöveség“-ului din Makó a stârnit poate la Arad cea mai mare inte-resare, și apoi enumeră pe patrioții ara-dani cari nu pot lipsi dela nici o comedie, fie N.-szöveség-istă fie de ori-ce altă bă-dărânie. Eată-i pe onorabili indispensabili: Institoris Kálmán (cel care nu mai poate dormi din cauza grijiilor patriotice); Eles Armin (mai înainte: Scharferduft); Deutsch Bernát (în curînd își va schimba numele în Eszterházi Attila); Stauber József (în cu-rînd: Zichy Lehel) etc.

„Așa zisa inteligență lipsea aproape cu totul“... spune raportul.

Între toasturi, Edvi Ill's „pomenea în-tristat de lipsa de participare, pe care o constată și la prânz. Ridică paharul întru sănătatea primarului din Makó, dorind să reușească a preșchimba lipsa de participare în cea mai caldă interesare“.

Ei bine, n'avem noi drept zicînd mereu, că toată treaba asta cu „N.-szöveség“-ul nu este decât un înof și un șvindul, ză-mislit de niște creeri suciți ca ai lui Heczeg ori sugerat lui de mai știe ce pa-trioți pișcheri, și exploatat de către Ji-dani? N'am avut noi drept a zice, că Heczeg e un personaj ridicol în toate privințele, ear' „apostolii“ lui o ceafă de pehlivani în număr covrșitor îi d'ai lui Israel?!

Prin urmare tot vorba noastră de atunci: nu umblați după potcoave de cai morți. Dacă e vorba de a câștiga naționalitățile pentru ideea de stat maghiar, lăsați pe seama lui Bánffy, că el știe ce face; el are mijloacele cele mai sigure pentru așa ceva: băta de pandur și corupție. Lăsați pe mâna lui rezolvirea „chestiei“, și o să ve-

deți, că o va rezolvi spre nemulțumirea tu-turora, fie că prin înțelepciunea lui — vorba lui Ugron — „inteligența“ devine și mai „coruptă“, ear' „poporul“ (lor) și mai „destrăbălat“.

Din România.

Hirotonisire de Episcop.

Părintele Arhimandrit Vasile Răileanu a fost hirotonisit în Arhiereu, cu titlul Cra-iovianul, de către înalt preasfințitul Metro-polit din Iasi. Hirotonisirea s'a săvîrșit Du-minecă în 31 Maiu v., asistând lume multă.

Monument în Dobrogea.

Monumentul comemorativ al încorporă-rei Dobrogei la România, ce se va ridica la Tulcea, este deja în mare parte termi-nat. Un întâiu transport de blocuri va fi expedit din Veneția la începutul lunii vi-toare. Se știe că executarea acestei lucrări de artă este incredințată maestrului sculp-tor român Vasilescu, care lucrează la Vene-ția. Monumentul va costa 65,000 lei, din care sumă comitetul instituit la Tulcea a dat deja dlui Vasilescu 20,000 lei.

Din Bucovina.

Presa despre distingerea bar. Wassileo.

În Nrul său dela 12 c. „Patria“ scrie: „Faptul, că A. S. I. Arhiducele Francisc Ferdinand de Este moștenitorul coroanei Hab-sburgilor, a cerut tocmă zilele acestea, ca deputatul nostru dl Baron George Wassileo să-i fie prezentat, constituie un moment de cea mai eminentă importanță pentru România Bucovinei, căci tocmă în zilele acestea a fost deputatul nostru ceatrul celor mai infecte injurii din partea presei ma-ghiare, fără deosebire de colorit politic.“

Baronul Wassileo a abordat în Delegați-uni chestiunea națională, ilustrând prin cazul concret al opririi adunării dela Blaj contra-ricarea flagrantă între politica interioară a Un-guriei și politica externă a Monarhiei, cât și de tot fureștele consecvențe ale acestui contrast pentru relațiunile Monarhiei noastre cu Re-gatul român.

Pentru Maghiari, cari în grandomania lor deja, că densesi constituie ceatrul Monar-chiei, că densesi sunt singurii susținatori ai or-dinei în lăuntru și a prestigiului în afară — au venit cuvintele dlui Br. Wassileo ca un fulger din senin. Ear' echioul Maghiari-lor a fost cu atât mai intensiv, cu cât de-putatul nostru l'a nimerit tocmă acolo unde-i doare mai mult, demascându-i drept un element, care periclitează bunel rehati-uni ale Monarhiei cu statele vecine și prin urmare periclitează prestigiul și vaza Mo-narhiei.

N'avem deci să ne mirăm dacă, vedem întreaga presă maghiară revoltată contra adevărului, regalând în termeni imprumu-țați dela gura cotelului pe dl Br. Wassileo. Cu atât mai mare a fost însă satisfacți-nea, când tocmă în aceste zile dorește A. S. I. Arhiducele Francisc Ferdinand să vadă pe deputatul nostru.

Faptul acesta nu constituie numai o dis-tincțiune personală, ci este de importanță eminentă pentru România Bucovinei, cari prin discursul d-lui Br. Wassileo au avansat în primele șire ale lupătorilor pentru ches-tiunea națională.

Organizația partidului național român din Bucovina.

Comitetul provisoric al partidului național român din Bucovina a ținut mai zilele trecute ședință, pentru a se chibzui asupra orga-nizării partidului.

În discursul de deschidere expune dl Mo-dest cav. de Grigorcea, că comisiunea ex-

Bibliografie.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Sturdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul I 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tractatului de Paris din 30 Martie 1856.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tractatul de Paris. Prețul 15 lei.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1857.

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 30 Septembrie până la 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7)

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ion pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

„Litrgia Sfintului Ioan Crisostom“ culeasă, aleasă și întocmită pe baza melodiilor vechi bisericești, pentru corul școlarilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Stefu, învățător în Arad. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I. „Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—1880. Volumul I. 1881—1896. Edițiunea Academiei Române. București 1897.

„Biblioteca Noastră“ de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fie care lună.

Numerale apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cere. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“. — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie. Nr. 8—9 O. G. Lecca, „Istoria Țiganilor“. Nr. 10 E. Hodoș, „Convorbiri pedagogice“. Nr. 11—12 E. Hodoș, „Căntece Bănățene“, cu un răspuns profesorului Dr. G. Weigand

„Istoria universală“ pentru școalele secundare de Vasile Goldiș, profesor. Volumul III. Evul nou. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1897.

„Gramatica Română“ pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului.“

„Abecedar ilustrat“ compus pe baza principiilor pedagogice moderne de învățătorii: Iosif Moldovan, Nic Stefu, Iuliu Groșoreanu, Nic. Boscaiu și Petru Vancu. Prețul unui exemplar 20 cr. A se cere la administrațiunea „Trib. Pop.“

„Manual de Theologia Morală“ de Dr. Athanasie Mironescu Craioveanu, profesor la universitatea din București. Tipografia „Cărților bisericești“.

Licitațiune minuendă.

Pentru renovarea Stei. bisericii gr.-or. rom. din Zarand (protopateratul B. Ineu) prin aceasta se eserie concurs de licitațiune minuendă pe ziua de 19 Iunie n. 1898 la 11 ore a. m. In biserica de aici

Renovarea are să se facă pe basa preliminarului de spese și plan aprobat, aprobate de Ven. Consistoriu cu Nr. 2636 a. e.

Prețul de exclamare 3309 fl. 19 cr.

Reflectanții vor avè a depune vadiul de 10% din prețul exclamării

Comuna bisericească își rezervă dreptul a se pronunța asupra rezultatului licitațional.

Zarand la 10 Iunie 1898.

Comuna bis. gr.-or. rom.

A apărut!!

și se află de vânzare la administr. „Tribuna Poporului“

„VIERITUL“

de PETRU VANCU, învățător în Măderat.

carte foarte instructivă pentru cultivătorii de vie.

Prețul 60 cr. franco.

Cumpărători dela 10 ex. în sus primesc rabat de 10%

(175) 6—10

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

Valabil dela 1 Maiu 1898.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Maiu 1898.

Table with multiple columns showing train routes and fares between various cities like Arad, Cluj, Seghedin, etc. Includes sub-tables for Arad-Budapesta, Arad-Ciaba-Oradea-mare, Seghedin-Arad, Arad-Brad, Arad-Timisora, Timisoara-Arad, Arad-Seghedin, and Brad-Arad.